

—Compara la nostra naturalesa, pel que fa a l'educació o a la manca d'ella, amb el cas següent. Imagina uns homes en un habitacle sota terra, com en una caverna, que té un accés obert a contrallum al llarg de tota la cova. A dintre hi viuen aquells homes, encadenats des d'infants de cames i de braços, de manera que romanen en el mateix lloc i només veuen el que tenen davant, perquè la cadena no els permet de girar el cap. Tanmateix tenen la llum d'un foc que crema darrere d'ells [...].

»[...] aquests homes no han vist res que no siguin les ombres que el foc projecta a la paret de la cova que tenen al davant.

»[...] Si un d'ells fos deslligat i de cop i volta me'l fessin redreçar i girar-se d'esquena, i caminar, i mirar la llum que ve de fora, quan fes tot això es trobaria malament, els ulls li farien pampallugues i no podria contemplar les coses de les quals abans veia les ombres...

»[...] primer el que veuria més fàcilment serien les ombres, i a continuació, reflectides en les aigües, les imatges dels homes i de les altres coses, i, finalment, les coses en si [...] i al final podria mirar el sol.

»[...] Tota aquesta imatge, estimat Glaucó —vaig dir-li—, cal que l'enllacis amb el que hem dit abans; **la regió que ens és revelada per la vista**, l'has de comparar amb l'estança de la presó; la llum del foc que hi ha en ella, amb la força del sol; i si ara compares la pujada i la contemplació de les coses de dalt amb l'ascensió de l'ànima cap al món intel·ligible, no t'apartaràs de la meva conjectura [...]. És aquesta, doncs, la meva manera de veure la qüestió: en el món cognoscible la darrera idea que es percep és la del Bé i amb prou feines pot ser percebuda; un cop percebuda, però, cal concloure que és la causant de tot el que hi ha de recte i de bell en tots els éssers; en el món visible és ella la que va engendrar la llum i el seu sobirà; en el món intel·ligible ella és la sobirana i la fornidora de veritat i d'intel·ligència, i que cal que la contempli aquell que es proposi actuar assenyadament tant en la vida privada com en la pública.

1. Expliqueu breument el significat, en el text, de les paraules o expressions següents –al voltant de 5-20 paraules en cada cas.
[4 punt]

a) «la regió que ens és revelada per la vista»:

- El món sensible.
- L'àmbit de les coses que es poden percebre amb els sentits.
- Les coses sensibles.

b) «ànima»:

- La part immaterial d'una persona.
- La part d'una persona que és immortal i on resideixen les seves funcions intel·lectuals i les virtuts morals, com ara la valentia i la justícia.
- La part intel·lectual d'una persona que pot ser separada del cos.
- El nucli de la identitat individual

c) «món cognoscible»:

- El món de les idees
- L'àmbit de les coses intel·ligibles
- La realitat que es pot entendre
- Els universals

d) «Bé»:

- La identitat de les idees amb elles mateixes
- La perfecció de les idees
- El que hi ha al cim del món de les idees.

2. Expliqueu el sentit d'aquesta frase del text i quina és la justificació, segons Plató, d'allò que s'hi vol expressar: «cal que la contempli [la idea del Bé] aquell que es proposi actuar assenyadament tant en la vida privada com en la pública». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Plató que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.)
[6 punts]

Suggeriments de qüestions que hauries de tractar al llarg de la teva resposta:

- Explicar el significat de l'afirmació, tot vinculant-la amb el relat de *La República* en què apareix.
- Relacionar l'afirmació proposada amb les idees ètiques i polítiques de Plató i, per tant, sintetitzar aquestes idees.
- Explicar la relació de relat anteriorment esmentat amb la concepció platònica de la realitat i del coneixement.
- Vincular les idees ètiques i polítiques de Plató amb la seva concepció de la realitat i del coneixement.

- **Explicar el sentit de la frase:**
 - La frase afirma que és necessari conèixer la idea del Bé per tal de poder regir la pròpia vida i per participar en el govern de la ciutat. (1 punt)
 - Aquesta idea expressa la posició de Plató, anomenada intel·lectualisme ètic. L'actuació correcta és una qüestió de coneixement. (0,5 punts)
- **Situar la frase en el context de l'al·legoria de la caverna:**
 - De la mateixa manera que el presoner de la caverna arriba treballosament a veure el sol, el que arriba al veritable coneixement comprèn que al cim de les idees hi ha la idea del Bé. (0,5 punts)
- **Explicar que aquesta afirmació és el fonament de la concepció ètica i política de Plató. És per això que Plató:**
 - Investiga què és la justícia en l'individu, que consistirà en l'equilibri entre les parts de l'ànima, dirigides per la raó, que pot conèixer el Bé. (0,5 punts)
 - Investiga què és la justícia en la ciutat, que consistirà en l'equilibri entre les parts de la ciutat, dirigides pels savis, que poden conèixer el Bé. (0,5 punts)
- **Explicar els trets bàsics de la concepció de la realitat i de l'epistemologia de Plató, que justifica com es pot arribar a conèixer el Bé:**
 - Distinció entre aparença i essència de les coses: sensibles i intel·ligibles. (0,5 punts)
 - El Bé com a idea suprema: la identitat de les coses amb elles mateixes. (0,5 punts)
 - Distinció entre opinió i ciència; els diferents graus de coneixement. (0,5 punts)
 - La dialèctica com elevació des de les aparences a l'essència. Es tracta d'un mètode d'anàlisi conceptual que recorre l'ordre de les idees per assolir la intel·lecció de cadascuna i de la relació entre elles i, finalment, enlairar-se fins a la idea de Bé. (0,5 punts)
- **Coherència, cohesió, claredat i precisió (1 punt).**